

Pelare 3 – 2022

Innehåll

Årlig information om kapitaltäckning och riskhantering – Pelare 3 2022.....	1
1 Inledning.....	1
2. Om Sparbanken Göinge.....	2
2.1 Verksamhetsåret 2022	2
2.2 Organisation	2
2.3 Risk och revisionsutskott	3
3 Riskhantering.....	4
3.1 Riskhanteringssystem.....	4
3.2 Riskstrategi	5
3.3 Tre försvarslinjer.....	5
3.4 Grundläggande principer för styrning, riskhantering och kontroll	7
3.5 Riskhanteringsfunktionens organisation	8
3.6 Rapportering.....	9
4 Kapitalsituation.....	10
4.1 Kapitalbas	12
4.2 Kapitalkrav.....	13
4.3 Kapitaltäckning och kapitalbehov	13
4.4 Bruttosoliditet	14
4.5 Sammanfattning	14
5. Likviditetssituation	15
5.1 Likviditetsrisk.....	15
5.2 Stresstester och beredskapsplan.....	15
5.3 Likviditetstäckningsgrad	16
6 Nödlidande exponeringar och exponeringar med anstånd	17
6.1 Kreditkvalitet på exponeringar med anstånd.....	17
6.2 Kreditkvalitet på presterande och nödlidande exponeringar efter antal dagar med försenad betalning.....	18
6.3 Presterande och nödlidande exponeringar och relaterade avsättningar	19

Årlig information om kapitaltäckning och riskhantering – Pelare 3 2022

1 Inledning

Denna rapport innehåller information om Sparbanken Göinge ABs ("Sparbanken/Banken"), org.nr 516406-0716, kapitaltäckning, riskhantering och likviditet. Informationen ska lämnas årligen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (tillsynsförordningen) samt kompletterande förordningar och standarder, såsom Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Denna rapport lämnas årligen i samband med att årsredovisningen offentliggörs och publiceras på Sparbanken Göinges hemsida, www.sparbankengoinge.se. För offentliggörande av periodisk information där banken gjort bedömningen att mer frekventa upplysningar behöver lämnas, hänvisas till Sparbankens hemsida.

Till tillsynsmyndigheten, Finansinspektionen, lämnas månatligen likviditetsrapportering i form av LCR där bankens aktuella likviditetstäckningsgrad rapporteras. Kvartalsvis redovisas även kapitaltäckning, bruttosoliditet, ränterisk, intern kapitalutvärdering (IKU), stora exponeringar, ALMM, NSFR, standardrapport, samt in-tecknade tillgångar. Utöver detta lämnas årligen uppgifter för resolutionsplanering och i förekommande fall uppgifter om ersättning till högavlönade. Den rapportering som lämnas utgör ordinarie rapportering och in-hämtas av Finansinspektionen som del av den ordinarie tillsynen av banken. Sparbanken är inte ålagda några rapporteringskrav utöver de som är brukliga för sparbankens storlek och art.

Rapportering avseende Pelare 3 lämnas årligen och senast i samband med att årsredovisningen publiceras på Sparbanken Göinges hemsida sparbankengoinge.se. Rapporten avges på helårsbasis och publiceras normalt under det andra kvartalet året efter utgången av räkenskapsåret. Rapporten avser om inget annat nämns förhållanden per 2022-12-31.

Syftet med rapporten är att avge en transparent, tillförlitlig, konsekvent och jämförbar redogörelse av bankens verksamhet, ledning, styrning samt riskhantering på ett så lättöverskådligt sätt som möjligt.

2 Om Sparbanken Göinge

Sparbanken Göinge AB bildades i november 2008 och ägs av fyra sparbanksstiftelser; Sparbanksstiftelsen Farstorp, Glimåkra, Röke och Vinslöv. Bankens huvudsakliga geografiska verksamhetsområde är Skåne län, med inriktning på Hässleholm, Östra Göinge och Örkelljunga kommuner. Banken har kontor i Farstorp, Glimåkra, Röke och Vinslöv. Det innebär att ägandet är lokalt och förankrat i bygden.

Sparbanken Göinge AB ägs till 6,0 % av Sparbanksstiftelsen Farstorp, 26,3 % av Sparbanksstiftelsen Glimåkra, 7,9 % av Sparbanksstiftelsen Röke och 59,8 % av Sparbanksstiftelsen Vinslöv. Röstantalet får aldrig överstiga 50 % av rösterna.

Sparbanken har ett omfattande samarbete med Swedbank AB. Detta samarbete regleras i ett samarbetsavtal. Avtalet omfattar bland annat IT-tjänster, förmedling av hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek AB, förmedling av fond och försäkringssparande till Swedbank Robur AB, Swedbank Försäkring AB samt clearingtjänster.

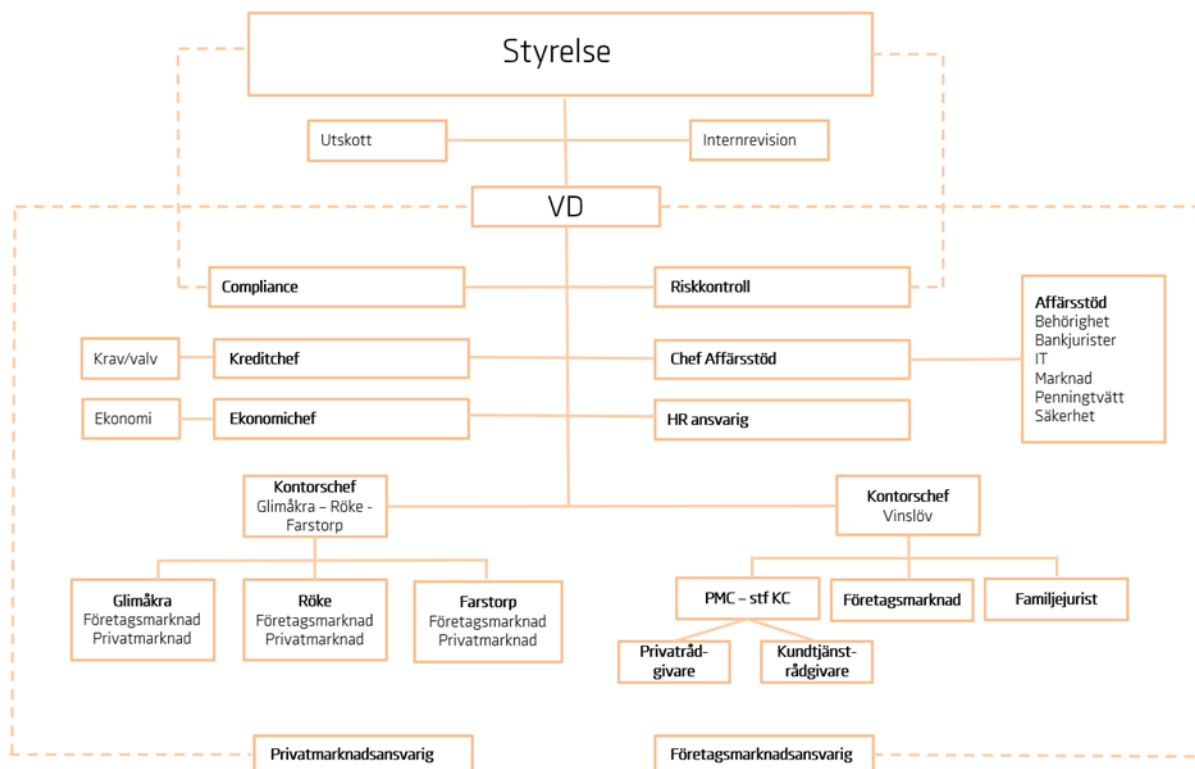
2.1 Verksamhetsåret 2022

Bankens totala affärsvolym per 31 december 2022 var 18 209 mkr (17 761) och har ökat med 2,52 % sedan 31 december 2021. Utlåningen till allmänheten ökade under samma period med 1,72 % och uppgick därmed till 4 954 mkr (4 869). Den till Swedbank Hypotek AB förmedlade kreditvolymen uppgick vid årets utgång till 3 971 mkr (3 373).

Banken redovisar ett rörelseresultat exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner för perioden om 83 mkr (84). Räntenettot uppgick till 120 mkr (91). Ökningen beror på en generell höjning av ränteläget under 2022. Kreditförlusterna 2022 uppgick till 15 mkr (2). Reservering för förlustreserver uppgick vid årets utgång till 36 mkr (26).

2.2 Organisation

Nedanstående bild redogör för Sparbanken Göinges organisatoriska struktur.

2.3 Risk och revisionsutskott

Styrelsens riskutskott är sammanslaget med styrelsens revisionsutskott. Kriterierna som ligger till grund för sammanslagningen är:

- Bankens storlek
- Säkerställa att frågor om intern styrning och kontroll fångas upp
- Frågor kring risk och revision är sammanhängande

För att ge råd till styrelsen om frågor som har med sparbankens riskstrategi och principer för riskhantering att göra, ska det finnas ett riskutskott i sparbanken. Styrelsen ska dock behålla det övergripande risk- och revisionsansvaret.

För att säkerställa att frågor om intern styrning och kontroll samt intern- och externrevision hanteras på vederbörligt sätt, ska det finnas revisionsutskott i sparbanken. Delegering av vissa av styrelsens övervakande uppgifter till risk- och revisionsutskottet innebär inte att styrelsen undgår ansvar för de delegerade uppgifterna.

Styrelsen ansvarar för tillsättandet och entledigandet av risk- och revisionsutskottets ledamöter. Utskottet ska bestå av tillräckligt många oberoende ledamöter, dvs. av personer som inte är anställda i sparbanken. Sparbankens tjänstemän, eller andra, får i nödvändig omfattning närvara vid utskottets möten som föredragande eller för att bidra med sin expertis i specifika frågor.

Risk- och revisionsutskottet sammanträder minst 2 ggr per år. Under 2022 har två sammanträden genomförts i risk- och revisionsutskottet.

3 Riskhantering

I sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställt policies och instruktioner för kreditgivning och den övriga finansverksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för sparbankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Med styrning riskhantering och kontroll avses processen genom vilken bankens styrelse, verkställande direktör, chefer och medarbetare skaffar sig rimlig säkerhet för att bankens mål uppnås på följande områden:

- en ändamålsenlig och effektiv organisation och förvaltning av verksamheten
- förutsättningar för måluppfyllelse
- en tillförlitlig finansiell rapportering
- en effektiv drift och förvaltning av informationssystem
- en god förmåga att identifiera, mäta, övervaka och hantera sina risker
- efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar och andra regler
- bibehållet förtroende för banken

Målsättningen är att med iakttagande av fastställda regler och sunt omdöme effektivisera bankens verksamhet, skapa bättre förutsättningar för måluppfyllelse samt skapa och bibehålla förtroende för verksamheten genom en risk- och kontrollmedvetenhet som genomsyrar hela verksamheten, där oönskade händelser förebyggs och/eller upptäcks.

3.1 Riskhanteringssystem

Sparbankens riskhanteringssystem innehåller de strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, hantera, kontrollera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Sparbankens riskhanteringssystem är utformat inte bara för att följa regelverkskrav utan även för att tillmötesgå interna behov samt för att följa god marknadspraxis.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för bankens riskexponering och att hantering och uppföljning av risker i verksamheten är tillfredsställande. Styrelsen sätter ramar för bankens riskhantering och riskrapportering genom fastställande av strategiska och långsiktiga måltal, riskaptit och riskstrategier. Styrelsen har vidare ansvar för att banken är tillräckligt kapitaliserad för att möta de risker banken är exponerad för samt för framtagande av bankens interna kapitalutvärdering.

De huvudsakliga beståndsdelarna i sparbankens riskhanteringssystem är

- Organisation och ansvar
- Principer och mål för att styra och hantera risker
- Riskaptit och riskhanteringsprocessen
- Process för intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU)
- Interna regler för hantering av risk
- Funktion för oberoende riskkontroll
- Rapporteringsrutiner

Riskhanteringssystemet omfattar såväl de risker som täcks av kapitalkravet som andra väsentliga risker som verksamheten ger upphov till.

Riskhanteringssystemet går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta och att de till exempel återspeglar gällande regelverk. Genom utbildning och tydliga processer skapar banken förutsättningar för en god riskkontroll och riskhantering, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

3.2 Riskstrategi

Bankens verksamhet ska bedrivas med högsta möjliga effektivitet och därmed ge en uthållig lönsamhet och förstärkning av bankens kapitalbas. Bankens riskprofil ska kännetecknas av att risktagandet ska vara lågt och begränsas inom ramen för vad som är ekonomiskt försvarbart.

Bankens totala kapitalrelation i Pelare 2 ska lägst hålla den nivå som vid varje tidpunkt bedöms vara lämplig för att bibehålla den finansiella stabiliteten på lång sikt och för att utveckla verksamheten. Bankens kapitalnivå ska alltid vara tillräckligt hög för att uppfylla de lagstadgade kapitaltäckningskraven, även under ogynnsamma förhållanden i ett stressscenario.

Styrelsen har fastställt bankens långsiktiga måttal, riskaptit, riskstrategier, och beredskapsplan för kapitalhantering, likviditetshantering och ränterisk.

Inom banken ska en integrerad och sund riskkultur utvecklas som baseras på förståelsen för vilka risker som banken kan exponeras för och hur dessa hanteras. Riskkulturen ska ta hänsyn till av styrelsen beslutad riskaptit och där tillhörande risklimiter. Ett väsentligt led i en sund riskkultur är att löpande informera och utbilda medarbetarna så, att varje anställd har relevant kunskap om bankens riskramverk och förstår sitt ansvar för riskhanteringen inom de ramar som gäller för var och en.

Bankens affärsverksamhet är baserad på affärsmässighet och långsiktiga relationer med kunderna. Affärs- mässighet innebär att på ett övervägt sätt ta risker och är en grundläggande funktion i all bankverksamhet.

Basen i all riskhantering är att varje medarbetare har kännedom om sin kund eller motpart och fullt ut förstår varje enskild affär samt kan förklara dess riskinnehåll. Varje medarbetare ansvarar för att känna sin motpart och ha fullständig kännedom om varje enskild transaktion och kunna beskriva den risk som den innebär. Att tillsammans med kunden identifiera och förstå risken i varje affär gör det möjligt att fatta rätt beslut – både för kunden och för banken.

En hög riskmedvetenhet och sund riskkultur skapas med hjälp av en gemensam värdeplattform där cheferna föregår med gott exempel. Varje medarbetare ska ha god förståelse för den egna verksamheten och de risker som är förknippade med denna.

Kvantitativa metoder för riskvärdering kan inte ersätta erfarenhet och gott omdöme. God riskkultur skapas genom en gemensam värdegrund, bra mätmetoder, effektiv riskhantering men framförallt genom gott föredöme från alla medarbetare och chefer. Bankens övergripande finansiella strategi är att årligen öka kapitalbasen genom att generera vinster till primärkapitalet med utgångspunkt i styrelsens långsiktiga finansiella måttal.

3.3 Tre försvarslinjer

Banken är organiserad utifrån principen om de tre försvarslinjerna vilket utgör utgångspunkten för ansvarsfördelningen kopplat till intern styrning och kontroll i banken. Första försvarslinjen utgörs av den operativa verksamheten. Andra och tredje försvarslinjen utgör kontrollfunktioner och ska vara oberoende, såväl från verksamheten som från varandra. Andra försvarslinjen är organisatoriskt placerad under verkställande direktör, men ska rapportera direkt såväl till ledning som till styrelse. Den tredje försvarslinjen är direkt placerad under bankens styrelse.

Varje kontrollfunktions arbete ska regleras av separata interna regler. De tre försvarslinjerna ska samverka för att så långt som det är möjligt och lämpligt få en samordning i arbetet och därigenom uppnå kostnadseffektivitet och minska påverkan på den operativa verksamheten.

Ansvaret för organisationens styrning, riskhantering och kontroll förtydligas genom uppdelning i tre försvarslinjer.

Styrelsen (mål, ramar, strategier och helhetsansvar)		
VD (implementering, styrning och förvaltning)		
Första försvarslinjen <i>Affärsverksamheten</i>	Andra försvarslinjen <i>Kontrollfunktionen</i>	Tredje försvarslinjen <i>Revision</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Äger ansvar och risker - Efterlever externa och interna regler - Identifierar, hanterar och rapporterar risker - Implementerar och utför kontrollprocesser - Implementering av externa och interna regler 	<ul style="list-style-type: none"> - Stödjer första linjen att implementera externa och interna regelverk - Identifierar, analyserar och värderar risker - Stödjer, övervakar och utmanar första linjen och styrelsen i frågor gällande intern styrning och kontroll - Kontrollerar efterlevnaden - Rapporterar löpade verksamhetens samlade riskbild 	<ul style="list-style-type: none"> - Granskar och utvärderar första och andra försvarslinjen, riskhanteringssystemet, ramverket för intern styrning och kontroll, organisation och ledningsprocesser - Identifierar och rapporterar förslag till utveckling och förbättring
Verkställande/ riskhanterande	Rådgivande/ kontrollerande	Icke verkställande/ säkerställande
<ul style="list-style-type: none"> - Affären (chefer och medarbetare) - Riskansvarig samt regelverksansvarig 	<ul style="list-style-type: none"> - Riskkontrollfunktionen - Compliancefunktionen 	<ul style="list-style-type: none"> - Internrevisionsfunktionen

3.4 Grundläggande principer för styrning, riskhantering och kontroll

Bankens verksamhet ska kännetecknas av en god intern styrning och kontroll. Den interna styrningen och kontrollen ska vara en integrerad del av det dagliga arbetet och den ska vara dokumenterad på ett sätt som gör att den i lämplig utsträckning i efterhand ska verifieras och utvärderas. Riskhanteringen ska baseras på affärsmässighet och bedrivs med tydligt lönsamhetsfokus. I vissa situationer innebär riskhanteringen att det kan finnas skäl att ompröva redan tagna affärsbeslut för att begränsa eller eliminera riskerna.

Basen i all riskhantering är att varje medarbetare har kännedom om sin kund eller motpart och fullt ut förstår varje enskild affär samt kan förklara dess riskinnehåll. Varje medarbetare ansvarar för att känna sin motpart och ha fullständig kännedom om varje enskild transaktion och kunna beskriva den risk som den innebär. Att tillsammans med kunden identifiera och förstå risken i varje affär gör det möjligt att fatta rätt beslut – både för kunden och för banken.

En hög riskmedvetenhet och sund riskkultur skapas med hjälp av en gemensam värdeplattform där cheferna föregår med gott exempel. Varje medarbetare ska ha god förståelse för den egna verksamheten och de risker som är förknippade med denna.

Kvantitativa metoder för riskvärdering kan inte ersätta erfarenhet och gott omdöme. God riskkultur skapas genom en gemensam värdegrund, bra mätmetoder, effektiv riskhantering men framförallt genom gott föredöme från alla medarbetare och chefer.

Riskhanteringen ska baseras på affärsmässighet och bedrivs med tydligt lönsamhetsfokus. I vissa situationer innebär riskhanteringen att det kan finnas skäl att ompröva redan tagna affärsbeslut för att begränsa eller eliminera riskerna.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för bankens riskexponering och att hantering och uppföljning av risker i verksamheten är tillfredsställande. Styrelsen sätter ramar för bankens riskhantering och riskrapportering genom fastställande av strategiska och långsiktiga måltal, riskapitit och riskstrategier. Styrelsen har vidare ansvar för att banken är tillräckligt kapitaliserad för att möta de risker banken är exponerad för samt för framtagande av bankens interna kapitalutvärdering.

Effektiv och transparent information och kommunikation är en grundläggande förutsättning för en fungerande intern styrning och kontroll.

En fungerande intern kommunikation bygger på tydliga budskap från ledningen. En öppen kommunikation kring arbetet med den interna styrningen och kontrollen och riskhanteringen underlättar för alla medarbetare att utföra sitt uppdrag på ett korrekt sätt.

Det är styrelsen och ledningens ansvar att på ett relevant och tydligt sätt kommunicera bankens mål och ambitionsnivån med den interna styrningen och kontrollen. Detta sker genom att tydliggöra sparbankens mål samt kommunicera detta nedåt i organisationen, att i styrdokument tydliggöra ansvaret för intern styrning och kontroll, samt beskriva och upprätthålla aktuella rapporteringsvägar.

För att nå styrelsens målsättning med den interna styrningen och kontrollen ska verksamheten löpande arbeta med mål, risker, kontrollåtgärder samt uppföljning enligt följande riskhanteringsprocess:

Styrelsen beslutar om bankens vision, affärsidé och översiktliga mål vilket utgör grunden för hur verksamheten ska styras och kontrolleras. Bankens riskhantering ska ske med utgångspunkt i den av styrelsen beslutade riskstrategin och ramar för riskhantering, organisation och ansvarsfördelning.

Verkställande direktör ansvarar för att mot bakgrund av planen ta fram och besluta om verksamhetsplaner och affärsmål.

Risikanalys ska genomföras utifrån uppsatta mål och analysen omfattar att identifiera, kvantifiera och värdera risker samt besluta om riskhantering. Riskhanteringen omfattar både framåtblickande såväl som bakåtblickande analyser.

Resultatet av identifieringen och kvantifieringen ska analyseras noggrant, exempelvis med avseende på sannolikhet och inverkan. Om oönskade risker identifieras, eller om risknivån anses vara alltför hög, ska metoder och åtgärder för att ändra risknivån läggas fram för beslut. Oönskade risker förhindras med hjälp av sunda riktlinjer och tillvägagångssätt, riktade åtgärder och intern kontroll. De återstående riskerna ska identifieras och beskrivas. När så är möjligt ska de identifierade riskerna kvantifieras. Stresstester utgör ett viktigt komplement när hänsyn ska tas till mer extrema händelser.

Det ska finnas rutiner för att rapportera och hantera inträffade incidenter samt överträdelser av limiter och mandat. I det fall en risk bedöms ha ökat eller har hög sannolikhet för att inträffa ska detta så snart som möjligt rapporteras till funktionen för riskkontroll.

För att uppnå målet med verksamheten ska de brister som identifierats riskvärderas utifrån hur de påverkar möjligheten att målen nås. I riskhanteringen ligger också att bedöma effekten om risken inträffar och sannolikheten för att risken inträffar. Banken ska årligen göra en självutvärdering med syfte att analysera och värdera riskerna. Självutvärderingen görs enligt bankens riskvärderingsmodell som bygger på sannolikhet för att identifierade risker inträffar och vilken ekonomisk konsekvens det skulle medföra.

Hantering av identifierade risker kan ske genom att acceptera risken, övervaka risken, reducera risken eller eliminera risken. Beslut om riskhanteringen tas utifrån genomförd riskvärdering där riskfaktorn ställs mot bankens beslutade riskaptit. Konkreta åtgärdsplaner och andra relevanta kontroller ska upprättas och följas upp regelbundet.

Med kontrollåtgärder avses de aktiviteter i organisationen som leder till att risker förebyggs eller upptäcks. Beslutade kontrollåtgärder och effektiviteten i bankens kontrollsystem samt dess effekt på den bedömda riske exponeringen ska löpande följas upp och bedömas i syfte att säkerställa att kontrollerna utförs på rätt sätt och vid rätt tidpunkt.

Uppföljning och utvärdering måste ske för att säkerställa effektiviteten och kvalitén i den interna styrningen och kontrollen. Identifierade risker och riskhanteringen, i form av vidtagna åtgärder, ska följas upp regelbundet och dokumenteras. Inträffade incidenter inklusive personuppgiftsincident och incident gällande PSD2 regelverket, ska också inkluderas i uppföljningen.

En systematisk och regelbunden uppföljning och utvärdering av effektiviteten och ändamålsenligheten i den interna styrningen och kontrollen ska löpande genomföras genom självutvärdering och oberoende granskning.

En systematisk och regelbunden uppföljning och utvärdering av effektiviteten och ändamålsenligheten i den interna styrningen och kontrollen ska löpande genomföras genom självutvärdering och oberoende granskning.

Rapportering sker enligt styrelsens arbetsordning. Utöver vanliga rapporteringsrutiner ska alla situationer eller risker som identifieras och som är av principiell natur eller väsentliga för banken och som rör denna policy, omedelbart rapporteras av ansvarig chef/processägare till verkställande direktör och riskkontrollfunktionen. Rapporteringen ska göras såväl skriftligt som muntligt.

3.5 Riskhanteringsfunktionens organisation

Verkställande direktör har det yttersta ansvaret för att banken följer ramarna för bankens riskhantering och för bankens styrning, riskhantering och kontroll i den löpande verksamheten.

Riskansvarig i banken har det övergripande ansvaret och mandatet att följa upp och kontrollera verksamhetens riskhantering inom operativ risk. I uppdraget ingår även att initiera, driva och utveckla förändringar inom riskhanteringsprocessen.

3.6 Rapportering

Riskansvarig ska kvartalsvis sammanställa riskrapport kring bankens samlade riskbild till verkställande direktör och styrelsen samt till riskkontrollansvarig. Risktagare och ägare av respektive risk (verksamheten) informerar i sin tur riskhanteringsfunktionen i sådana fall då det skett väsentliga avvikelser eller i övrigt händelser som kan innebära en förhöjd risk eller kostnad.

4 Kapitalsituation

Kapitaltäckningsregelverket bygger på tre pelare, vilka styr bankens kapitalsituation. Den första och andra pelaren reglerar kapitalkraven och riskhantering, den tredje pelaren reglerar offentliggörande av information.

Sparbanken har beräknat minimikapitalkrav enligt tillsynsförordningen samt svenska föreskrifter (FFFS 2014:12), lagen (2014:966) om kapitalbuffertar samt annan relevant vägledning. Kapitalkrav beräknas för de risker som banken har, såsom kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk och kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA-risk). Sparbanken Göinge tillämpar schablonmetoden vid beräkning av kreditrisk. Operativ risk beräknas enligt basmetoden. Sparbanken beräknar kapitalkrav för risker i handelslaget enligt schablonmetoden när så är tillämpligt.

Förutom minimikrav på kapital enligt pelare 1 genomför banken en intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). Denna regleras i Pelare 2 enligt lagen (2004:297) om bank och finansieringsrörelse, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar samt lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar och förordning (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Förutom bankens egna interna kapital- och likviditetsutvärdering omfattar denna del även Finansinspektionens utvärderingsprocess. Finansinspektionen gör i denna en individuell bedömning av varje banks kapitalbehov.

Bankens IKLU-process innefattar en utvärdering och bedömning av bankens risker, vilket kapitalbehov dessa bedöms ha, samt en likviditetsutvärdering innefattande en analys av ett antal scenarion. IKLU-processen

Kapitalbehov inom Pelare 2

Banken utför kvartalsvis en intern kapitalutvärdering (IKU) där bankens totala bedömda kapitalbehov beräknas och analyseras. Kapitalbehovet avser det kapital som bedöms vara nödvändigt och baseras på de risker som förknippas med nuvarande och framtida planerade affärer. Det delas upp i ett lägsta kapitaltäckningskrav i pelare 1 och en buffert utöver det kapital som bedöms vara nödvändigt efter att en intern kapitalutvärdering (IKU) har gjorts enligt pelare 2.

De risker som identifieras inom ramen för Pelare 2 ska täckas åtminstone till 67 procent av primärkapital. Bankens kapitalbas består uteslutande av kärnprimärkapital vilket innebär att bankens risker inom ramen för Pelare 2 till fullo täcks av kärnprimärkapital.

Buffertkrav

Kreditinstitut ska hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 % av det riskvägda exponeringsbeloppet. Från och med 2015 ska banken även ha en kontracyklisk kapitalbuffert utöver minimikapitalkrav och kapitalkonserveringsbuffert enligt FFFS 2014:33. Det kontracykliska buffertvärdet beslutas av Finansinspektionen i intervallet 0–2,5% av det riskvägda exponeringsbeloppet (REA). Finansinspektionen har sedan 16 mars 2020 beslutat att sänka kravet för kontracyklisk kapitalbuffert till 0 % (2,5%) till följd av pandemins (Covid 19) effekter på samhällsekonomin. Beslut fattades av Finansinspektionen den 28 september 2021 om att det kontracykliska buffertvärdet ska höjas till 1 % från och med den 29 september 2022. Både kapitalkonserveringsbufferten och det kontracykliska buffertvärdet ska täckas av kärnprimärkapital till 100 %.

Pelare 2 vägledning

Banken bör, i tillägg till ovan beskrivna kapitalkrav (krav enligt Pelare 1, ytterligare kapitalbehov inom ramen för pelare 2, samt regulatoriskt buffertkrav) utvärdera behov av en ytterligare Pelare 2 vägledning som ska säkerställa att sparbanken klarar stressade ekonomiska scenarier. Vägledningen ska beräknas och beslutas av Finansinspektionen, som meddelar det krav som FI beslutar för varje institut i samband med nästa ÖUP. Finansinspektionen har angett att denna Pelare 2 vägledning (el. vägledningsbuffert) kan komma att uppgå till mellan 1 - 1,5%. Sparbanken Göinge har inte varit föremål för en översyns- och utvärderingsprocess och har således inte ålagts något formellt beslutat vägledningsbuffertkrav.

		2022-12-31	2022-06-30	2021-12-31
	Tillgänglig kapitalbas (belopp)	701 848	692 709	660 641
1	Kärnprimärkapital	701 848	692 709	660 641
2	Primärkapital	701 848	692 709	660 641
3	Totalt kapital	701 848	692 709	660 641
	Riskvägda exponeringsbelopp			
4	Totalt riskvägt exponeringsbelopp	3 191 914	3 237 841	3 138 365
	Kapitalrelationer (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
5	Kärnprimärkapitalrelation (i %)	22,0%	21,4%	21,1%
6	Primärkapitalrelation (i %)	22,0%	21,4%	21,1%
7	Total kapitalrelation (i %)			
	Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera andra risker än risken för alltför låg bruttosoliditet (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
EU 7a	Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera andra risker än risken för alltför låg bruttosoliditet (i %)	-	-	-
EU 7d	Totala kapitalbaskrav för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	-	-	-
	Kombinerat buffertkrav och samlat kapitalkrav (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
8	Kapitalkonserveringsbuffert (i %)	2,5%	2,5%	2%
EU 8a	Konserveringsbuffert på grund av makrotillsynsrisiker eller systemrisiker identifierade på medlemsstatsnivå (i %)			
9	Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert (i %)	1,0%	-	-
EU 9a	Systemriskbuffert (i %)	-	-	-
11	Kombinerat buffertkrav (i %)	2,5%	2,5%	2,5%
EU 11a	Samlade kapitalkrav (i %)	14,2%	13,4%	13,2%
12	Tillgängligt kärnprimärkapital efter uppfyllande av de totala kapitalbaskraven för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	7,8%	8,0%	7,8%
	Bruttosoliditetsgrad			
13	Totalt exponeringsmått	6 381 811	6 204 689	6 031 200
14	Bruttosoliditetsgrad (i %)	11,0%	11,2%	11,0%
	Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet (som en procentandel av det totala exponeringsmåttet)			
EU 14a	Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet (i %)	-	-	-
EU 14b	varav: ska utgöras av kärnprimärkapital (i procentenheter)	-	-	-
EU 14c	Totala krav avseende bruttosoliditetsgrad för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	-	-	-
	Bruttosoliditetsbuffert och samlat bruttosoliditetskrav (som en procentandel av det totala exponeringsmåttet)			
EU 14d	Krav på bruttosoliditetsbuffert (i %)	-	-	-
EU 14e	Samlat bruttosoliditetskrav (i %)	3%	3%	3%
	Likviditetstäckningskvot			
15	Totala högkvalitativa likvida tillgångar (viktat värde – genomsnitt)	293 419	241 331	232 981
EU 16a	Likviditetsutflöden – totalt viktat värde	515 473	548 278	463 585
EU 16b	Likviditetsinflöden – totalt viktat värde	807 015	952 063	347 689
16	Totala nettolikviditetsutflöden (justerat värde)	128 868	137 069	115 896
17	Likviditetstäckningskvot (i %)	227,7%	176,1%	201,1%
	Stabil nettofinansieringskvot			
18	Total tillgänglig stabil finansiering	5 746 350	5 695 368	5 408 052
19	Totalt behov av stabil finansiering	4 195 544	3 973 244	3 921 182
20	Stabil nettofinansieringskvot (i %)	137,0%	143,3%	137,9%

4.1 Kapitalbas

Enligt CRR ska banken upprätthålla en kapitalbas som vid var tidpunkt uppfyller följande minimikrav, uttryckt i procent av det riskvägda exponeringsbeloppet:

Kärnprimärkapitalrelation	4,5 %
Primärkapitalrelation	6,0 %
Total kapitalrelation	8,0 %

Sparbankens kapitalbas består uteslutande av kärnprimärkapital, vilket utgörs av eget kapital i form av aktiekapital och balanserade vinstmedel. Från detta har erforderliga avdrag gjorts, dels för de poster som inte får räknas med i kapitalbasen, dels för justeringar för försiktig värdering.

Kapitalbasens sammansättning avseende 2022-12-31 samt jämförelseperiod 2021-12-31 framgår av tabellen nedan:

Kapitalbas, tkr	2022	2021
Kärnprimärkapital: instrument och reserver		
Aktiekapital	250 000	250 000
Överkursfond	63 810	63 810
Fond för verkligt värde	83 150	85 483
Balanserad vinst eller förlust	484 161	419 601
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	881 121	818 894
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar, avser orealiserade vinster och förluster		
Avdrag för försiktig värdering	-563	-475
Avräkning av aktier	-178 710	-157 778
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-178 710	-158 253
Kärnprimärkapital	701 848	660 641
Total Kapitalbas	701 848	660 641

4.2 Kapitalkrav

Beräkning av kapitalkrav är utförd i enlighet med Finansinspektionens föreskrift om kapitaltäckning och riskhantering (FFFS 2014:12). Föreskrifterna innehåller bestämmelser om tillsynskrav som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012. Sparbanken Göinge använder schablonmetoden för beräkning av kreditrisk.

Kapitalkravet per 2021-12-31 för kreditrisker framgår av nedanstående tabell

Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp	2022		2021	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp
Kreditrisk enligt schablonmetoden				
Exponeringar mot institut	14 339	179 232	16 195	202 439
Exponeringar mot företag	51 902	648 769	47 073	588 408
Exponeringar mot hushåll	80 999	1 012 485	80 590	1 007 381
Säkrade genom panträtt i fast egendom	7 126	951 570	78 516	981 453
Fallerade exponeringar	1 030	12 881	758	9 470
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	801	10 018	665	8 308
Aktieexponeringar	7 044	88 056	6 547	81 842
Övriga poster	2 305	28 812	2 163	27 036
Summa för exponeringar som redovisas enligt schablonmetod	234 546	2 931 823	232 507	2 906 337
Operativ risk				
Operativ risk enligt basmetoden	20 807	260 091	18 562	232 027
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	20 807	260 091	18 562	232 027
Summa riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav	255 354	3 191 914	251 070	3 138 364

4.3 Kapitaltäckning och kapitalbehov

I tillägg till minimikapitalkraven ska kreditinstitut hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 % av riskvägda exponeringsbeloppet. Sparbanken håller från och med september 2015 även en kontracyklisk kapitalbuffert utöver minimikapitalkrav och kapitalkonserveringsbuffert i enlighet med FFFS 2014:33. Den av Finansinspektionen beslutande nivån uppgår till 0 % av det riskvägda exponeringsbeloppet per 2022-12-31.

Kapitalkravet för kreditrisker och operativa risker per årsskiftet 2022 uppgick till 255 354 tkr (251 070). Kapitalbasen för samma period var 701 848 (660 641). Total kapitalrelation var 21,99 % (21,05).

Kapitalrelationer, buffertar med mera	2022	2021
Totala riskvägda tillgångar	3 191 914	3 138 364
Kärnprimärkapitalrelation	21,99%	21,05%
Primärkapitalrelation	21,99%	21,05%
Total kapitalrelation	21,99%	21,05%
Buffertkrav	3,5%	2,5%
<i>varav kapitalkonserveringsbuffert (2,5%)</i>	<i>79 798</i>	<i>78 459</i>
<i>varav kontracyklisk buffert (ändrad 2022-09-30 från 0% till 1%)</i>	<i>31 919</i>	<i>0</i>
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert	13,99%	13,05%
Innehav i kärnprimärkapitalinstrument i vilka sparbanken har en investering (belopp under tröskelvärde på 10 procent)	182 800	151 247

I Pelare 2 ingår även ett beräknat internt bedömt kapitalbehov. Totalt kapitalbehov för Sparbanken Göinges redovisas i nedanstående tabell.

Kapitalkrav, kapitalbuffertar och internt bedömt kapitalbehov <i>Tkr</i>	Kapitalkrav
Kapitalbaskrav i Pelare 1 exklusive buffertkrav	255 354
Varav kreditrisk	234 546
Varav operativ risk	20 807
Tillägg för internt bedömt kapitalbehov i Pelare 2	85 149
Varav ränterisk	49 610
Varav pensionsrisk	-
Varav koncentrationsrisk	35 535
Varav strategisk risk	-
Buffertkrav	79 798
Varav kapitalkonserveringsbuffert	79 798
Varav institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert	-
Tillägg för internt bedömd kapitalplaneringsbuffert	-
Summa	446 494

4.4 Bruttosoliditet

Bruttosoliditetsmättet är ett relationstal som beskriver bankens kärnprimärkapital i förhållande till de totala tillgångarna inklusive eventalförpliktelser och ansvarsförbindelser. Som den del av det så kallade bankpaketet införs ett krav beträffande detta mått som anger att bruttosoliditeten måste uppgå till 3 procent som lägst. Per 2022-12-31 har Sparbanken Göinge en bruttosoliditet om 11,00 % vilket med god marginal överstiger det lagstadgade kravet.

4.5 Sammanfattning

Utifrån ovan lämnade uppgifter har Sparbanken Göinge en god och stabil kapitalsituation som med marginal överstiger de lagstadgade kraven. Bankens kapitaltäckningsgrad lämnar utrymme för befintliga buffertkrav samtidigt som verksamheten har goda förutsättningar för att hantera eventuella tillkommande buffertkrav. Bruttosoliditetsgraden överstiger med god marginal aktuella minimikrav. Banken utvärderar internt bedömda buffertkrav årligen i samband med den interna kapital- och likviditetsutvärderingen (IKLU) och tar ställning till huruvida befintliga kapitalkrav täcker in de faktiska riskerna i verksamheten. I dagsläget görs ingen sådan avsättning (utöver en internt framräknad kapitalplaneringsbuffert) då de internt bedömda riskerna täcks in av befintliga kapitalbuffertar. Sammanfattningsvis har Sparbanken Göinge en god kapitalsituation.

5 Likviditetssituation

I detta avsnitt redogörs för Sparbanken Göinges likviditetssituation och likviditetsriskhantering per balansdagen 2022-12-31. Utöver den redogörelse som lämnas nedan, publiceras information om aktuell likviditetssituation kvartalsvis på bankens hemsida, www.sparbankengoinge.se.

5.1 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att banken inte kan infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Likviditetsrisken innefattar även att ett finansiellt instrument/värdepapper inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan att förlusten i värde eller avyttringskostnaderna blir för stora och risken för att bankens finansiering via inlåning, upplåning inkl. erforderliga lånelimiten ej kan lösas. Periodisk information, görs varje kvartal, med information om aktuell likviditetsinformation finns på bankens hemsida sparbankengoinge.se.

Banken tar medvetet finansiell risk som en del av den normala affärsverksamheten och som ett led i strävan efter god lönsamhet. Ett överdrivet risktagande kan dock hota intjäning, skapa likviditetsproblem samt göra banken sårbar för ogynnsam utveckling på marknaden. Att undvika sådana effekter är därför en viktig aspekt vid beslut om finansiellt risktagande.

Sparbanken ska endast exponeras mot måttliga likviditetsrisker och har inte som målsättning att öka intäkterna genom en ökad likviditetsrisk. Som ett led i den löpande verksamheten utsätts banken alltid för likviditetsrisker, men dessa ska alltid begränsas så att de inte riskerar sparbankens möjlighet att uppfylla sina åtaganden.

Sparbanken finansierar utlåningen främst via eget kapital och inlåning från allmänheten.

5.2 Stresstester och beredskapsplan

Stresstester

Likviditetssituationen stresstestas i minst tre olika scenarier:

- Ny extern finansiering är inte tillgänglig (till exempel restriktioner vad avser avlyft till Hypoteksinstitut) och inlåningen minskar med 0,5% i månaden
- De fem största inlåningskunderna lämnar sparbanken
- Marknadsvärdet på tillgångarna i likviditetsreserven minskar med 0,5% i månaden
- En kombination av scenarierna

Verkställande direktör är ansvarig för stresstesten och ska rapportera resultatet och eventuella åtgärdsplaner till styrelsen i samband med likviditetsriskrapporteringen.

Beredskapsplan

I den mån likviditetssituationen får en ogynnsam utveckling har styrelsen också fastställt en beredskapsplan som innehåller en konkret handlingsplan av likviditetsrisker och omfattar tillvägagångssätt för att täcka negativt kassaflöde i krissituationer. Beredskapsplanen aktiveras utifrån av styrelsen fastställda krisnivåer och åtgärdsprogram. Om händelse inträffar som utlöser aktiviteter i beredskapsplanen ska krisgruppen samlas efter sammankallande av verkställande direktör.

Krisnivåerna i beredskapsplanen definieras enligt följande:

- Nivå 1 – Inga akuta problem
- Nivå 2 – Ansträngd likviditet
- Nivå 3 – Allvarliga problem
- Nivå 4 – Akuta problem

Vilka händelser som ska omfattas av planen, vilka nivåer som ska utlösa de olika åtgärderna och vilka åtgärder som ska vidtas utvärderas och fastställs årligen av styrelsen. Sparbankens riskhantering fokuserar här på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar endast görs i likvida värdepapper, d.v.s. värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

5.3 Likviditetstäckningsgrad

Nedan presenteras bankens likviditetstäckningsgrad och kompletterande information per 2022-12-31.

Sparbankens likviditetsreserv	2022-12-31
Kassa och tillgodohavande i bank, tkr	485 007
Statliga och kommunala värdepapper, tkr	196 227
Belåningsbara och säkerställda värdepapper, tkr	100 175
Summa likviditetsreserv	781 409
Likviditetsreserven består av tillgångar som enligt definitionen i FFFS 2010:7, 4 kap § 5, klassas som högkvalitativa likvida tillgångar	
Andra likviditetsskapande åtgärder	
Belåningsbara värdepapper, kreditinstitut	0
Omsättningsbara värdepapper (FVO, AFS)	0
Summa andra likviditetsskapande åtgärder	0
Sparbankens finansieringskällor	
Svensk allmänhet	5 378 606
varav annan valuta omräknat till SEK	15 323
Summa finansieringskällor	5 378 606
Övrig information	
Balansomslutning	6 355 632
Utlåning till allmänheten	4 953 620
Inlåning	5 378 606
Kvot utlåning/inlåning, %	92,1%
Kvot likviditetsreserv/inlåning, %	14,5%
Likviditetstäckningskvot (LCR DA)	228,3%
Stabil Finansiering (NSFR)	137,0%

6 Nödlidande exponeringar och exponeringar med anstånd

6.1 Kreditkvalitet på exponeringar med anstånd

Belopp i TKR

		a	b	c	d	e	f	g	h
		Bruttovärde/nominellt värde av exponeringar med anståndsåtgärder				Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar av verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar		Säkerheter och mottagna finansiella garantier för exponeringar med anstånd	
		Presterande anstånd	Nödlidande anstånd		För presterande exponeringar med anstånd	För nödlidande exponeringar med anstånd	Varav säkerheter och mottagna finansiella garantier för nödlidande exponeringar med anståndsåtgärder		
			Varav fallerade	Varav osäkra					
1	Lån och förskott	1 262	1 101	1 101	0	3	306	2 363	
6	Icke-finansiella företag	0	1 101	1 101	0	0	306	1 101	
7	Hushåll	1 262	0	0	0	3	0	1 262	
8	Räntebärande värdepapper	0	0	0	0	0	0	0	
9	Givna lånelöften	0	0	0	0	0	0	0	
10	Summa	1 262	1 101	1 101	0	3	306	2 363	

6.2 Kreditkvalitet på presterande och nödlidande exponeringar efter antal dagar med försenad betalning

Belopp i TKR

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Gross carrying amount/nominal amount											
		Presteraende exponeringar			Nödlidande exponeringar								
		Har inte förfallit eller har förfallit ≤ 30 dagar	Har förfallit > 30 dagar ≤ 90 dagar		Förmodas inte bli betalda som inte är förfallna eller förfallna ≤ 90 dagar	Har förfallit > 90 dagar ≤ 180 dagar	Har förfallit > 180 dagar ≤ 1 år	Har förfallit > 1 år ≤ 2 år	Har förfallit > 2 år ≤ 5 år	Har förfallit > 5 år ≤ 7 år	Har förfallit > 7 år	Varav fallerade	
1	Lån och förskott	4 982 625	4 976 562	6 063	25 593	13 570	3 200	4 102	3 218	1 416	8	79	1 101
2	Centralbanker												
3	Offentlig sektor												
4	Kreditinstitut	15 347	15 347										
5	Andra finansiella företag	0	0										
6	Icke-finansiella företag	1 470 963	1 470 963	0	13 019	8 204	201	500	2 804	864	0	0	1 101
7	Varav små och medelstora företag (SMF)	1 470 963	1 470 963	0	13 019	8 204	201	500	2 804	864	0	0	1 101
8	Hushåll	3 496 315	3 490 252	6 063	12 574	5 366	2 999	3 602	414	552	8	79	0
9	Räntebärande värdepapper	296 402	296 402										
10	Centralbanker												
11	Offentlig sektor	196 227	196 227										
12	Kreditinstitut	20 040	20 040										
13	Andra finansiella företag	80 135	80 135										
14	Icke-finansiella företag	0	0										
15	Exponeringar utanför balansräkningen	650 979			0								
16	Centralbanker	0											
17	Offentlig sektor												
18	Kreditinstitut												
19	Andra finansiella företag	182 546											
20	Icke-finansiella företag	276 271											
21	Hushåll	192 162											
22	Summa	5 930 006	5 272 964	6 063	25 593	13 570	3 200	4 102	3 218	1 416	8	79	1 101

6.3 Presterande och nödlidande exponeringar och relaterade avsättningar

Belopp i TKR

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n		o
	Bruttovärde/nominellt värde						Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar av verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar						Ackumulerad partiell bortskrivning	Säkerheter och mottagna finansiella garantier		
	Presterande exponeringar			Nödlidande exponeringar			Presterande exponeringar – ackumulerade nedskrivningar och avsättningar		Nödlidande exponering – ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar av verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar		För presterande exponeringar	Varav nödlidande exponeringar				
	Varav stadie 1	Varav stadie 2		Varav stadie 2	Varav stadie 3		Varav stadie 1	Varav stadie 2		Varav stadie 2	Varav stadie 3					
1 Lån och förskott	4 985 138	4 378 767	606 371	23 079		23 079	26 122	7 327	18 795	10 473		10 473				
2 Centralbanker																
3 Offentlig sektor																
4 Kreditinstitut	15 347	15 347	0				2	2								
5 Andra finansiella företag																
6 Icke-finansiella företag	1 471 164	1 248 753	222 411	12 372		12 372	14 294	4 533	9 761	7 787		7 787				
7 Varav små och medelstora företag (SMF)	1 471 164	1 248 753	222 411	12 372		12 372	14 294	4 533	9 761	7 787		7 787				
8 Hushåll	3 498 627	3 114 667	383 960	10 707		10 707	11 828	2 794	9 034	2 686		2 686				
9 Räntebärande värdepapper	296 402	296 402														
10 Centralbanker																
11 Offentlig sektor	196 227	196 227														
12 Kreditinstitut	20 040	20 040														
13 Andra finansiella företag	80 135	80 135														
14 Icke-finansiella företag																
15 Exponeringar utanför balansräkningen	650 797	650 979														
16 Centralbanker																
17 Offentlig sektor																
18 Kreditinstitut																
19 Andra finansiella företag	182 546	182 546														
20 Icke-finansiella företag	276 271	276 271														
21 Hushåll	192 162	192 162														
22 Summa	5 932 337	5 326 148	606 371	23 079	0	23 079	26 122	7 327	18 795	10 473	0	10 473	0	0	0	0